

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Dumineca 27 Iuliu st. v.
8 August st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redactiunea în
Közép-utcza nr. 395.

Nr. 56.

ANUL XVI.
1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Român'a 2 galbeni.

Avram Jancu.

S'a pusu sub ochii cetitorilor nostri mai de multu, în acésta fôia și în „Panteonul Român“, portretul lui Avram Jancu, în flórea etătii sale; pe când dënsul erá înca tineru în corpu și sufletu, cu vigórea barbației în vëni și cu sborul innaltu al fantasiei în spiritu... Acuma înfașămú pe Jancu așa, precum a fost în anii din urma a viëtii sale...

Priviti acestu portretu, asemenati-l cu cel de mai nainte, căci ele, prin marea lor deosebire, vi descriu cu colori petrunđátóre o viëtia tragica. Vigurosú în cel d'ântăiu, vrednicu de plânsu în celu din urma, aceste dóue portrete ni indica începutul unei tragedii în frunte cu eroul plinu de viëtia, și finitul aceleia, în care sórtea eroului stórece lacrimé...

Atunci erá „regele munților“, — acuma — priviti portretul...

Cum s'a întemplatú acésta mare schimbare? Ușoru și iute, întocmai cum stegiarul muntelui cade lovitú de unu fulgeru nimicitoru. Unu fulgeru grozavu, fulgerul desperării, l'a lovitú dreptu în ánima, și din momentul acela dënsul a devenitu o ruína. A mai traitu, dar numai trupesce; erá ca unu monumentu tristu al trecutulú seu; ca unu mormëntu viu al unor visuri stinse, sperantfe fránte și ilusiumi veșteđite...

Avram Jancu, nascutu în muntii liberi, voiá sê remâna totu liberu, doriá ca sórele libertătii sê încalđesca de-o potriva pe toti fiii patriei sale; acestu doru sântu și legitimu i-a inspiratu boldul sê apuce arm'a în mâna pentru realizarea dorintfei sale. Și când în urma a veđutu, că lupt'a lui a fost zedarnica, a întratu momentul desamagirii și acela a fost grozavu...

De atunce tóta bucuri'a lui erá flueriti'a sa. Cu acésta în mâna umblá el din Vidra și pâna la Halmagú, cântându doine duióse, plângerile unei ánimi fránte. Cine-l vedea, se 'nduioséa...

În urma ínse — precum s'a scrisu deja în fói'a acést'a — mórtea stinse viëtí'a lui, flueriti'a-i amuți, și corpul obositu zace sub „Goronul lui Horia“...

Drumarii cari trecu pe acolo, se oprescu și se ducu la mormëntul lui, vérsa o lacrima pe țerin'a ce acopere osemintele scumpe, și se departéza mângaiati, căci au adusu tributul de stima umbrei unui mare românú, care n'a avutu alta dorintia decât innaltíarea națiunii sale.

De și a luptatu însedarú, o satisfactiune totusi a avutu dënsul: chiar și aceia, în contra căroru a apucatu arm'a, recunoscú, că Jancu a fost unu caracteru nepetatu, unu spiritu nobilu și că a luptatu pentru o ideia sânta...

I. H.

Avram Jancu.

duceau cu ei vr'o duzina de capete și unu mai mare numeru de urechi, ȕicȕendu cȕa ei au avutu numai doi morti și unu ranitu*. Poporul muntenegreanu, ȕice unu ȕiuariu, este ostenitu de a se bate în continuu de mai multu de cinci ani. El este storsu, și anul acesta ar fi fost o fȕomete grozava, dȕeca țarul nu ar fi tramisio fi corabia încarcata cu grȕane. Dȕeca muntenegrinii nu aru fi constrinsi de printful lor, aru lasȕ pe Albanesi în linisce.

Bulgarii se 'narmȕza.

Ei compunu acuma unu corpu de armata teritoriala, din 120,000 combatenti, care va fi comandatu în mare parte de ofiçieri și subofiçieri rusi. Pȕana acum au fost deja 220 subofiçieri și 34 ofiçieri rusi liberati din armat'a rusa și primiti în serviciul militar bulgaru. Se susține, cȕa vor eși din armat'a rusa 1 generalu, 8 coloneli, 14 locotenenti-coloneli, 26 majori, 44 capitani, 78 locotenti și 112 sublocotenti și vor intrȕ în landverul bulgaru. Pentru acesta s'au comandatu în Tula și Moscva 80,000 pușci și patru baterii. „Amici ai slavilor“ platescu cont'a. — Tȕȕte aceste înarmȕri se facu în vederea unirii Rumeliei orientale cu Bulgari'a.

Statu'a lui Victor

Emanuel va fi unul din cele mai admirabile monumeente cȕate esistu în lume. Poporul și guvernul italianu a contribuitu spre acestu scopu sum'a frumȕsa de cinci-spre-ȕece milȕone franci, și concursul pentru modeluri se va deschide acusi. Concursul va avȕ caracteru internaționali, și vor putȕ luȕ parte artiștii de ori ce națonalitate, și în facerea modelului nu se indica nici unu fel de planu, ci se lasa sȕoru liberu fantasiei artiștului. Premiul primu: de trei-ȕeci de mii de franci, al doile dȕoue-ȕeci de mii, al treile ȕece mii.

Sciri straine. *Turcii emigrȕza din Batum*, numerul emigrașilor se urca pȕan'acuma la 10,000, de dȕoue ori atȕtia stau gata de duca, spre a se stabili în Turci'a; aprȕpe jumetate din acești emigrați sȕnt armeni; caus'a emigrȕrii este, cȕa rusii se amesteca în afacerile religiȕse și silescu pe femeile armene sȕ arunce velul ce pȕorta. — *Presiedintele republicei franceze* are a primi ȕilele aceste cordonul Stelei Romȕniei; acȕsta este

o deosebita onȕre pentru Romȕni'a, cȕaci este cunoscutu cȕa dl Grȕvy nu are obiceiul a primi decorașuni și cȕa a refusat mai multe. — *Iȕerasi focu în Russia!* Unu mare focu a nimicitu orașul Jȕelȕkow; dȕoue sute cinci-ȕeci de case și mai multe edificie publice au fost re-ȕeduse în cenusia; pagubele sȕnt socotite la dȕoue milȕone franci. — *Gladstone*, președintele cabinetului englesu, e bolnavu și zace 'n patu, are aprindere de plamȕni, ceea ce în etatea lui de 70 ani, inspira destulu periculu.

Ghicitura în ghicitura, de Silvia Tamașdanu.

si	mi-	me-	mi-	E	le	a-	meru,	sa-	vin-	rogu	la	des-
ne-	Ce	a	din	se-	natu.	ri-	te-	S	na-	legi	Cu-	in-
ne,	lea	ter-	unu	Al	tr'a	T	din	u-	Te	natu!	me	sunt
ne-	a.	do-	pa	Al	t'a	sioru;	turi.	bi-	ne,	tru	sȕm-	tȕ,
i-	Totu	*As-	matu;	Com-	ai	tre-	Al-	pa-	na-	ce-	bi-	Se
Cu	primu	pu-	ce-	i-	ta	ne,	com-	Ca-	si	le-	flȕ,	vei
a-	E	ven-	cul-	ste-	vedu	te,	com-	ga-	C	-ti	ne,	des-
tul	sa-	si	lea	vin-	pu-	ca-	Se	za	ei	matu	cum	a-
cea	ce-	unu	bla-	a	si	matu,	ten-	sti-	toriu,	vei	ga-	spu-
ti-	pul	cin-	cu-	e-	a-	De	be-	sti-	tiu-	ori	Ce	nul
le	spre-	fi.	po-	Dieu	Pro-	adi	ne,	meru,	eu	ci-	-ti	ne
A	stau	ce-	unu	din	in-	nu-	me,	n'a	Din	iescu	u-	turi,
die-	vor	doi-	na-	a-	nu-	sta	te,	vo-	B	U-	do-	a-

Se pȕte deslegȕ dupa saritur'a calaretiului. Punctul de plecare e însemnatu cu *
Terminul de deslegare e 23 august. Ca totȕeuna, și de asta-data se va sorti o carte între deslegatori.

*

Deslegarea ghiciturei din nr. 18: „Una — Anu“.
Bine au ghicit'o domnișȕrele Emilia Ardeleanu, Maria Crișanu, Aurelia Filipescu, Iosefina Popu, Cleopatra Micșunescu și Iulia Munteanu.
Premiul ȕa cȕștigatu dșȕr'a Iosefina Popu în Bradeni.

*

Deslegarea ghiciturei de șacu din nr. 29:
 Dorescu vȕr'a înverșita,
 Dorescu sȕre caldurosu,
 Sȕ vedu rosa înflorita,
 Sȕ me 'nhetu de-al ei mirosu.
 Dorescu codrul, codrul, verde,
 În el cȕntu de paserea;
 Ascultȕndu-l, dȕr voiu perde
 Cumplita durerea mea.
Bine au deslegat'o dȕmnele și domnișȕrele: Fira Serafin n. Popu, Amalia Popu, Dragina Mera, Eugenia Munteanu, Rosalia Popescu, Maria Crișanu, Zoe Dimbu, Minodora Bancȕulescu, Nina Popu, Elisabeta Ardeleanu și Iosefina Burdanu.
Premiul ȕa cȕștigatu dșȕr'a Dragina Mera în Șiri'a.

Proprietaru, redactoru respundȕiatoru și editoru:

IOSIF VULCANU.